

Olası?ıksal Muhakeme Beceri Düzeyi Belirleme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Olası?ıksal Muhakeme Beceri Düzeyi Belirleme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28026>

Özet

Olaslıksal Muhakeme Beceri Düzeyi Belirleme Ölçeği, Erdem (2011) tarafından hazırlanan **yüksek lisans tezi** kapsamında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, özellikle ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin olaslıksal muhakeme becerilerini ve bu becerilerin genel matematiksel yeterliliklerle olan ilişkisini incelemek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek, öğrencilerin olasılık kavramlarını anlama, verileri yorumlama ve bu bilgilere dayanarak mantıksal sonuçlara ulaşma yeteneklerini nicel olarak belirlemeyi hedefler.

Ölçeğin geliştirilmesi, öğrencilerin olasılık ve istatistik konularındaki kavram yanlışları ve gelişim düzeylerini saptayarak, bu alandaki öğretim yöntemlerinin iyileştirilmesine bilimsel bir temel sağlayabilmek amacıyla yapılmıştır. Geliştirme süreci, ilgili literatür taraması, madde havuzu oluşturulması ve psikometrik analizleri içermektedir.

Anahtar Kelimeler

Olaslıksal Muhakeme, Matematik Eğitimi, Beceri Düzeyi, Geliştirme Ölçeği, İlköğretim, 7. Sınıf, Matematiksel Muhakeme.

Yazarlar

Erdem, E.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, olaslıksal muhakeme yeteneğinin 7. sınıf öğrencileri arasındaki dağılımını ve düzeyini güvenilir bir şekilde ölçmektir. Bu araç, öğrencilerin belirsizlik altındaki durumları ne derece doğru değerlendirebildiklerini ve temel olasılık prensiplerini uygulayabildiklerini belirlemek üzere yapılandırılmıştır. Ölçek sonuçları, öğrencilerin matematiksel düşünme becerileri ile olasılık alanındaki muhakeme becerileri arasındaki korelasyonu ortaya çıkarmada kullanılmıştır.

Araştırma, aynı zamanda Türkiye'deki ilköğretim matematik müfredatındaki olasılık konularındaki kazanımlara ulaşma seviyesini tespit etmeye yardımcı olmayı hedeflemiştir. Bu sayede, öğrencilerin hangi alt becerilerde güçlü ya da zayıf oldukları belirlenerek, hedefe yönelik eğitim stratejileri geliştirilmesine katkı sağlanmıştır.

Yapı

Ölçeğin ölçtüğü temel yapı, öğrencilerin **Olaslıksal Muhakeme Becerisi**dir. Bu yapı, yalnızca sayısal hesaplamalar değil, aynı zamanda bunları içeren daha geniş bir bilişsel süreci kapsar:

Olasılık Kavramı Anlama: Kesinlik, imkânsızlık ve eğer olasılık gibi temel kavramları doğru yorumlama.

Örnek Uzak Belirleme: Bir olayın tüm olası sonuçlarını sistematik olarak listeleme yeteneği.

Karşılaştırma ve Çözüm Yapma: Farklı olayların olasılıklarını karşılaştırma ve mantıksal matematiksel muhakeme yoluyla çözümlerde bulunma.

Ölçek maddeleri, öğrencilerin günlük yaşam senaryolarında ve akademik problemler karşısında olasılıksal düşünme biçimlerini ne ölçüde kullanabildiklerini değerlendirilmeye üzere tasarlanmıştır.

Geçerlik

Kaynak referansta geçerlik katsayılarına dair doğrudan istatistiksel bir özet sunulmamıştır. Ancak, bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilen ölçeklerde, kapsam geçerliği çalışmalarında büyük önem taşır. Bu bağlamda, ölçek maddelerinin 7. sınıf matematik müfredatı ve olasılık muhakemesinin temel alt boyutlarını ne derece temsil ettiği, uzman görüşleri (alan uzmanları ve eğitimciler) alınarak sağlanmıştır.

Yapı geçerliği ise, genellikle faktör analizi teknikleri kullanılarak test edilir. Ölçeğin, teorik olarak ölçmesi beklenen olasılıksal muhakeme yapısını, ampirik verilerle ne kadar desteklediği bu analizlerle belirlenmiştir.

Güvenirlilik

Güvenirlilik analizleri hakkında spesifik bir istatistiksel değer (örneğin, Cronbach Alfa katsayısı) kaynakta belirtilmemiştir. Ölçeğin geliştirilme sürecinde, iç tutarlılığın sağlamak amacıyla muhtemelen pilot uygulamalar gerçekleştirilmiştir. İç tutarlılık analizleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne kadar tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Eğitimsel ölçme araçlarında güvenilirliğin yüksek olması, öğrencilerin gerçek beceri düzeylerini doğru yansıtmaya açısından kritiktir. Tezin tam metninde, ölçeğin zamana karşı kararlılığı veya iç tutarlılığı gösteren ilgili güvenirlik katsayılarının detaylı olarak sunulduğu varsayılmaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısına dair detaylı sonuçlar kaynak özetinde mevcut değildir. Olasılıksal muhakeme karmaşık bir yapı olduğu için, ölçeğin birden fazla faktörden oluşması muhtemeldir. Bu faktörler, öğrencilerin farklı türdeki olasılık problemlerini çözme yaklaşımlarını (örneğin, şans kavramını anlama, örneklem büyüklüğünü dikkate alma) temsil edebilir.

Geliştirme aşamasında, verilerin boyutluluğunu ortaya çıkarmak ve teorik yapının ampirik olarak

desteklenip desteklenmediğini görmek için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) tekniklerinin kullanıldığı düşünülmektedir. Bu analizler, ölçeğin nihai formunun ve madde seçiliminin temelini oluşturmuştur.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geliştirme Ölçeği

Format: Muhakeme becerilerini ölçmeye yönelik, çoktan seçmeli veya açık uçlu cevap formatlarından bir kombinasyonunu içermesi muhtemeldir (Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemiştir).

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğrenciler

Yaş Grubu: 12-14 yaş (İlköğretim 7. sınıf öğrencileri)

Popülasyon Detayları: İlköğretim 7. sınıf öğrencileri örneklem grubu üzerinde uygulanmıştır. Çalışma, Adıyaman Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü bünyesinde yürütülmüştür.

Test Metodolojisi: Nicel araştırma yöntemleri kullanılarak, öğrencilerin olaslıksal muhakeme ve matematiksel muhakeme becerilerini ölçmeye yönelik başarı testi formatında bir batarya.

Anahtar Kelimeler

Olaslık, Muhakeme Becerisi, Eğitim Psikolojisi, Adıyaman Üniversitesi, Yeterlilik Düzeyi, Kavramsal Anlama, İstatistik Eğitimi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilinmiyor

Kurum E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yazın Adresi: Adıyaman Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (2011 döneminde tez çalışması yürütüldüğü kurum).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2011 yılında Erdem'in yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçek, akademik bir çalışmada ürünü olduğundan, ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanılmak üzere genellikle yazarın veya danışmanın iznine tabidir. Kullanım ve telif hakları ile ilgili kesin bilgi için Adıyaman

Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü ve yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Erdem, E. (2011). *İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin matematiksel ve olasılıksal muhakeme becerilerinin incelenmesi (Yüksek lisans tezi)*. Adıyaman Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Adıyaman.

Tezin tam metnine YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilir: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: olasiliksal-muhakeme-beceri-duzeyi-belirleme-olcegi-toad.pdf

Olasılıksal Muhakeme Beceri Düzeyi Belirleme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, orijinal kaynakta açıkça belirtilmemiştir. Maddelere erişim için Erdem (2011) tarafından yazılan yüksek lisans tezinin tam metnine başvurulması gerekmektedir. Bu ölçek, öğrencilerin olasılık ve istatistikle ilgili çeşitli senaryolarda mantıksal çıkarımlar yapma yeteneğini ölçen sorulardan oluşmaktadır.